Dodatek do „Głosu Wąbrzeskiego“ Wąbrzeźno, dnia 2-go marca 1935 r.

ROLNIK

Nr. 7 | DODATEK POŚWIĘCONY SPRAWOM ROLNICZYM ORGAN T.R.P. | Rok III

KOMUNIKATY T.R.P.

KOMUNIKAT Nr. 50.

W związku z wystąpieniem na jesieni ub. r. masowo „muchy heskiej“, a po części i „muchy szwedzkiej“ na oziminach żyta, zaleca się jare zboża siać możliwie jaknajwcześniej. Należy sobie bowiem uprzytomnić, że „mucha heska“ jak i „szwedzka“, które zaatakowały żyta na jesieni po przejściu zimowego cyklu rozwojowego, latać będą z końcem kwietnia i początkiem maja. Chodzi więc o to, aby jare zboża były w tym czasie już tak silnie rozwinięte, że skutecznie mogłyby się bronić przed zaatakowaniem tych pasożytów.

Dla orjentacji Stacja dodaje, że oziminy najsilniej zostały zaatakowane w powiatach: Toruń, Chełmno, Wąbrzeźno i Grudziądz.

Wczesne siewy zbóż jarych posiadają i tę dodatnią stronę, że mniej cierpią od „głowni pyłkowej“ (zamiast ziarna wykształca się czarny pyłek) zwłaszcza owies. Pozatem są i mniej skłonne na porażenie rdzą. Nie należy chyba specjalnie podkreślać, że do siewu należy wybrać ziarna dobrze oczyszczone z chwastów i ziarno zdrowe, wolne od zarazków chorób „głowniowatych“.

Tam jednak, gdzie w ub. roku choroby głowniowate występowały w większem nasileniu (powiaty północne) należy ziarno siewne zaprawić (bejcować) podobnie, jak ziarno siewne pszenicy.

Na polach, gdzie występują drutowce, radzi Stacja siać możliwie płytko, bowiem w tym wypadku szkodniki nie tak łatwo niszczą kiełki, a więcej objadają korzonki, które rychło wypuszczają nowe.

Nie zaleca się za wcześnie otwierać kopców z ziemniakami. Jeżeli są bowiem dobrze założone, stanowią ochronę przed temperaturą zewnętrzną. Skoro jednak temperatura w kopcach dochodzi do 10—12° C. wtedy nie należy dłużej czekać z otwarciem, w przeciwnym razie nastąpiłoby raptowne gnicie.

Winorośl dobrze oczyścić od zimujących stadjów rozmaitych szkodników i następnie opryskać 6—10% karbolineum z dodatkiem mleka wapiennego.

Na drzewach owocowych (jabłoniach i gruszach), gdzie występował w ub. roku kwieciak jabłkowiec, który przez składanie jajek do pączków kwiatowych niszczy w niektóre lata cały kwiatostan, należy w dnie pogodne rano strząsać go z drzew na podłożone płachty i zaraz niszczyć. Kwieciak jabłkowiec jest drobnym ciemno-brunatnym chrząszczykiem należącym do rodziny ryjkowców. Na jego pokrywach ciągną się z boku dwie jaśniejsze kreski, po czem łatwo go odróżnić.

Z końcem marca, jeżeli już pogoda dopisuje, należy odkryć krzewy róż i zarazem je przyciąć.

Jeżeli w marcu ukażą się na roślinach doniczkowych mszyce należy zaraz rośliny opanowane spryskać odwarem tytoniowym lub odwarem z wiórek kwassji.

KOMUNIKAT Nr. 51.

Co niedzielę odbywają się w wielu tysiącach wsi polskich zebrania Kółek Rolniczych. Co niedzielę schodzi się na swe posiedzenia miesięczne wielka rzesza zorganizowanych rolników, aby poza omówieniem spraw interesujących w bieżącej chwili dane środowisko wiejskie, wysłuchać referatu fachowego i komunikatów.

W ten sposób, przy stole Kółka Rolniczego, skupiają się na parę godzin najwartościowsze pod względem społecznym jednostki wsi naszej. Na chwil kilka ustają niechęci wzajemne i tarcia osobiste. Wieś słucha, uczy się i radzi.

Zależnie od zdolności organizacyjnych Zarządów poszczególnych Kółek, obrady bywają mniej lub więcej owocne. Przynoszą korzyść dla zrzeszonych lub wnoszą rozgoryczenie i niezadowolenie ze wszystkiego i wszystkich. Zależy to od kierownictwa miejscowego.

Ileż to razy zdarza się bowiem i dziś jeszcze, że po przybyciu na zebranie niedzielne, Zarząd sam nie wie dobrze co ma być przedmiotem zebrania, jakie sprawy poruszyć, co członkom powiedzieć. Często ratuje go z kłopotu sam prezes Kółka lub któryś z wymowniejszych członków, wygłaszając lepsze lub gorsze przemówienia na temat złych stosunków wsi, postępującej drożyzny itp.

W Kółkach sprężyściej prowadzonych, do najważniejszych punktów zebrań należą referaty. Z zadowoleniem stwierdzić wypada, że referat wywołuje zwykle bardzo duże zainteresowanie słuchaczy wiejskich. Interesujący temat i dobrze przemyślane opracowanie dają rolnikowi praktykowi cenne wskazówki gospodarcze. Chętnie z nich korzysta. O wiele rzeczy pyta w dyskusji.

Prelegent z pośród grona członków Kółka lub przyjezdny, wybiera zwykle temat na czasie. Co miesiąc słucha więc rolnik wykładów z coraz to innej dziedziny.

Pozornie różne tematy będą się jednak, umiejętnie dobrane, łączyły w pewną całość zagadnień, o które zazębia się życie i praca rolnika. Dadzą mu też największą, możliwą do osiągnięcia przez zebrania Kółka korzyść; pogłębią jego wiadomości i wyspecjalizują w pewnym kierunku.

Pp. Prezesi Kółek przygotowujcie starannie zebrania Kółek — pomyślcie o tem naprzód — nie dopiero w niedzielę rano!

KOMUNIKAT Nr. 52.

Na podstawie szacunkowych danych obszar uprawy rzepaku podniósł się na jesieni 1934 r. o około 60% w stosunku do roku ubiegłego. Należy się spodziewać, że rolnicy dzięki korzyściom, jakie osiągnęli w roku bieżącym przy sprzedaży zbiorów nasion oleistych również i w zasiewach wiosennych dążyć będą do znacznego zwiększenia dotychczasowej powierzchni uprawy.

W związku z tem obawiać się należy znacznej obniżki cen. To też rolnicy powinni być ostrożni ze zwiększaniem powierzchni obsiewu rzepaku i rzepiku, te zaś rzepaki, które źle przezimowały należy zaorywać.

KOMUNIKAT Nr. 53.

W numerze 1 Pom. Dziennika Wojewódzkiego z dnia 1stycznia 1935 r. ogłoszono zarządzenie Wojewody Pomorskiego rozciągające z dniem 1 marca 1935 r. moc obowiązującą postanowień paragrafu 16, ust. 2 i 3, rozporządzenia Min. Opieki Społecznej z dnia 9 grudnia 1932 r. o handlu mlekiem i jego przetworami, na terenie powiatów: toruńskiego, grudziądzkiego, tczewskiego, oraz na terenie miast: Starogardu, Chełmna i Chojnic.

Wymieniony paragraf 16 omawia formy handlu okrężnego mleka i jego przetworów, który może odbyć się następująco: Sprzedaż mleka i śmietanki z dostawą do mieszkań jest dozwolona tylko w oddzielnych naczyniach zamkniętych, zabezpieczających mleko (śmietankę) od zanieczyszczeń i zaopatrzonych w wyraźny, niedający się usunąć napis, zawierający imię, nazwisko i adres właściciela mleka (w butelkach lub małych 1—2 litrowych konwiach).

Sprzedaż zaś mleka i śmietanki na targach, placach i ulicach jest dozwolona tylko z naczyń zamkniętych, zaopatrzonych w krany (wózków zaopatrzonych w krany). Na naczyniach powinien być umieszczony wyraźny, niedający się zmyć napis, zawierający imię, nazwisko i adres właściciela mleka.

Natomiast sprzedaż mleka w bramach, podwórzach nie jest dozwolona.

Producenci mogą *po zastosowaniu się do przepisów*, sprzedawać mleko konsumentom do mieszkań lub na ulicach z wozów. Mogą również dostarczać mleko do sklepów nabiałowych w konwiach. Natomiast producenci nie będą mogli dostarczać mleka do sklepów spożywczych, gdyż w sklepach spożywczych mleko może być sprzedawane tylko w butelkach zamkniętych.

W miastach, nie posiadających spółdzielni mleczarskich, *wskazanem byłoby zorganizować spółdzielcze* zlewnie mleka, celem racjonalnej dostawy mleka. Z miast ponad 10 tys. mieszk. nie mają spółdzielni: Chełmno, Wąbrzeźno, Wejherowo.

Zlewnie spółdzielcze winny być zaopatrzone w zbiorniki z miernikiem, w wirówkę do oczyszczania, pasteryzator płytowy, oziębiacz do mleka i inne drobne naczynia. Koszty urządzenia zlewni wynoszą około 3 — 4 tysiące złotych. Udziały mogą wynosić 10 zł od krowy, bez odpowiedzialności dodatkowej. W sprawach organizacji spółdzielni należy zwracać się do Zw. Rewizyjnego Spółdzielni Rolniczych w Toruniu, ul. Prosta 20.

Jako właściwy tok postępowania proponuje się:

a) zwołać zebranie producentów sprzedających mleko w mieście i innych rolników,
b) przedstawić cel ustawy i potrzebę organizacji sprzedaży,
c) zależnie od wyników zebrania, zwołać drugie zebranie z udziałem prelegentów ze Związku Rewizyjnego Spółdzielni Rolniczych,
d) zorganizować zespół spółdzielczy.

KOMUNIKAT Nr. 54.

Pomorskie Towarzystwo Rolnicze zwraca się z prośbą do pp. Sekretarzy Kółek Roln. o należyte przechowywanie wszelkich akt, pism i dokumentów Kółek Rolniczych. Akty te należy z końcem roku wszyć do specjalnej teczki, żeby się nie pogubiły, gdyż stanowią one dowody pracy Kółka Rolniczego.

KOMUNIKAT Nr. 55.

W bieżącej sesji sejmowej Rząd wniósł opracowany przezeń projekt ustawy o reformie podatku gruntowego.

Wobec tego, celem dalszego przepracowania tego projektu w dniu 16 lutego br. w Warszawie obradowała Komisja Danin Publicznych Związku Izb i Organizacyj Rolniczych R. P. W obra-

dach tych jako przedstawiciel P. T. R. wziął udział p. Dr Zakrzewski.

Poprawki przepracowane przez tę Komisję idą przedewszystkiem w kierunku ustalenia globalnej cyfry podatku gruntowego na pewien okres czasu, celem uniknięcia podwyższenia jej ponad możliwości płatnicze rolnictwa. Pozatem projekt przewiduje ustalenie najniższej stawki z 1 ha na 30 gr. a najwyższej na 25 zł.

Sprawa ta dla Pomorza jest niezmiernie ważna, gdyż w szeregu powiatach, a przedewszystkiem w powiatach tczewskim i chełmińskim klasyfikacja gruntów jest wysoce niesprawiedliwa. Reforma podatku przyniesie niewątpliwie ulgę dla nadmiernie dotychczas obciążonych gospodarstw, natomiast zwiększy obciążenie gospodarstw, które bądź wogóle podatku gruntowego nie płaciły, jak to ma często miejsce w województwach centralnych, bądź też płaciły bardzo mały podatek gruntowy.

KOMUNIKAT Nr. 56.

W komunikacie 53 biuletynu P. T. R. z dnia 1 grudnia 1934 r. Pomorskie Towarzystwo Rolnicze omówiło sprawę długów bankowych i zaznaczyło, że instytucje kredytowe są zmuszone zawrzeć układy konwersyjne z rolnikami należącymi do grupy A oraz do grupy B.

Otóż w Dzienniku Ustaw z 8 lutego ukazało się rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości, które określa, na jakich zasadach Urząd Rozjemczy może zawiesić egzekucję, prowadzoną przez instytucję kredytową.

O ile instytucja kredytowa (z wyjątkiem instytucyj kredytu długoterminowego) wszczyna egzekucję u rolnika pomimo tego, iż rolnik chce zawrzeć układ konwersyjny, to dany gospodarz winien stawić wniosek do Urzędu Rozjemczego o zawieszenie egzekucji.

Do takiego wniosku należy dołączyć:

1) oznaczenie wszystkich gospodarstw, stanowiących własność rolnika, o ile ma ich kilka,
2) oznaczenie czasu powstania długu i z jakiego tytułu dług powstał np. z tytułu pożyczki na zasiew itp.,
3) o ile rolnik posiada więcej aniżeli 75 ha powinien również dołączyć zestawienie wszystkich długów,
4) pismo komornika, zawiadamiające o wszczęciu egzekucji.

Po otrzymaniu tego wniosku Urząd Rozjemczy w przeciągu dni 14 wzywa rolnika i instytucję kredytową na przesłuchanie, w wyniku którego wydaje decyzję. Jednakże o ile rolnik, lub instytucja kredytowa nie może przybyć na przesłuchanie, powinni złożyć swe oświadczenie na piśmie.

Po przesłuchaniu lub odczytaniu złożonych pism, Urząd Rozjemczy wydaje postanowienie, które jest natychmiast wykonalne. Postanowienie, zawieszające egzekucję, może ulec zaskarżeniu do Sądu Okręgowego. Odmowa zawieszenia egzekucji nie ulega zaskarżeniu.

W przypadkach nagłych, gdy egzekucja już ma się odbyć za kilka dni, przewodniczący Urzędu Rozjemczego może zawiesić egzekucję, wydając postanowienie tymczasowe natychmiast wykonalne, z którem rolnik winien niezwłocznie udać się do komornika, celem odwołania terminu licytacji. Jednakże po wysłuchaniu stron, o ile okaże się, że wina jest po stronie rolnika, przewodniczący Urzędu Rozjemczego może cofnąć zawieszenie.

Zawieszenie egzekucji zostanie również uchylone o ile instytucja finansowa dostarczy decyzję Komitetu Konwersyjnego, stwierdzającą, iż układ konwersyjny na Bank Akceptacyjny nie doszedł do skutku z winy rolnika.

KOMUNIKAT Nr. 57.

Nawiązując do komunikatu 53 z Biuletynu Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego nr. 2 z dnia 1 lutego 1935 r. zwracamy uwagę na konieczność **niezwłocznego** przystąpienia do nowej umowy zbiorowej zawartej ze Zw. Lekarzy P. P. Jak w poprzednich komunikatach zaznaczyliśmy przystąpienie do umowy zbiorowej następuje przez podpisanie przez pracodawcę rolnego przepisanej deklaracji i doręczenie jej umówionemu lekarzowi, który równocześnie doręczy odpowiednią deklarację podpisaną przez siebie pracodawcy rolnemu. Po przepisowe deklaracje wraz z potwierdzeniem członkostwa zgłaszać się winni pp. pracodawcy rolni do Tow. Roln. Pow.

Zaznaczamy, że z dniem 22 grudnia 1934 r. straciły ważność wszelkie poprzednie umowy i indywidualne względnie deklaracje podpisane z lekarzami.

Deklaracje przystąpienia do umowy zbiorowej jako akty jednostronne nie podlegają opłatom stemplowym. Natomiast opłatom tym podlegają rachunki i kwity wystawiane przez lekarzy pracodawcom rolnym za należne im sumy tytułem honorarjów. Jednakże w myśl § 15 umowy zbiorowej opłaty stemplowe od rachunków i kwitów obciążają lekarza bez prawa żądania ich zwrotu od pracodawcy rolnego.

Przypominamy ponownie o obowiązku pracodawców, bez względu na obszar gospodarstwa, wydania wszystkim pracownikom rolnym legitymacyj, stwierdzających prawo pracownika i członków jego rodziny do korzystania z pomocy lekarskiej i położniczej na koszt pracodawcy w myśl § 17 Rozp. Min. Op. Społ. z dnia 24. X. 1933 (Dz. U. R. P. nr. 87).

Przepisowe legitymacje zatwierdzone przez właściwe władze państwowe nabyć można w Towarzystwie Roln. Pow.

Pozatem zwracamy uwagę na komunikat nr. 27 z Biuletynu Pom. Twa Roln. nr. 1 z dnia 1 stycznia 1935 r. i poprzednie, które wskazują na obowiązek zaopatrzenia gospodarstw rolnych w skrzynki ratownicze według wzoru ustalonego przez Ministerstwo Opieki Społecznej.

Wykonanie powyższych zarządzeń będą sprawdzały władze administracyjne (starostwa) zwracamy na to specjalną uwagę, aby uchronić pp. członków od grzywien względnie odpowiedzialności cywilnej i karnej.

Stwierdzamy, że lecznictwo szpitalne większej części pracowników rolnych nie jest zapewnione, myśl utworzenia Towarzystw Wzajemnych Ubezpieczeń Chorobowych w terenie, według sprawozdań pp. instruktorów Tow. Roln. Pow. została zbagatelizowana przez pracodawców rolnych.

Obecny stan rzeczy poważnie zagraża stosowanej formie leczenia szpitalnego pracowników rolnych, albowiem władze państwowe są w posiadaniu licznych faktów świadczących o karygodnem zaniedbywaniu obowiązków przez niektórych pracodawców rolnych w zakresie leczenia szpitalnego pracowników. Informowano nas, że w niedalekim czasie władze przeprowadzą ścisłą kontrolę lecznictwa wsi, stosując przysługujące im sankcje karne. Gdy i w ten sposób rolników nie udało się spowodować do sumiennego wykonywania swych obowiązków, należy się spodziewać rychłego powrotu obowiązkowego ubezpieczania pracowników rolnych w instytucji publicznej (Kasie Chorych).

Zwracając na powyższe uwagę prosimy poważnie zastanowić się nad formą stworzenia ubezpieczenia na wypadek leczenia szpitalnego, zaś po wszelkie informacje bezpośrednio zwracać się do Tow. Roln. Pow. względnie Dyrekcji PTR., która udziela Kółkom Rolniczym jaknajdalej idącej pomocy w wszelkich sprawach wchodzących w zakres zorganizowania lecznictwa szpitalnego na wsi.

KOMUNIKAT Nr. 58.

W dniu 8 marca br. Pomorskie Towarzystwo Rolnicze organizuje obrady rolników - praktyków na temat zielonych użytków. Obrady toczyć się będą w auli Urzędu Wojewódzkiego w Toruniu. Prze widziane są trzy referaty, a po każdym z nich wyczerpująca dyskusja. Porządek obrad został ustalony następujący:

1) godzina 16,00—17,00 Sztuczne pastwiska — wygłosi p. W Dykier — dyrektor P. I. R.
2) godzina 17,30—18,30 Łąki — Dr. Golonka — docent Uniwersytetu Warszawskiego.
3) godzina 19,00—20,00 „Międzyplony, poplony, wsiewki, lucerna i koniczyna" — inż. Diffenbach — kierownik stacji doświadczalnej P. I. R.

Po każdym z powyższych referatów jest przewidziana obszerna dyskusja. Zainteresowani rolnicy są proszeni o zgłoszenie swego udziału w powyższych obradach do Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego — Toruń, ul. Sienkiewicza 12.

KOMUNIKAT Nr. 59.

W dniu 9 marca br. Pomorskie Towarzystwo Rolnicze organizuje obrady fachowe rolników-praktyków z udziałem profesorów rolnictwa Uniwersytetu Warszawskiego i Poznańskiego. Obrady toczyć się będą w auli Urzędu Wojewódzkiego według następującego porządku obrad:

1) godzina 1,00—12,00 Nawozy organiczne — profesor Dr. B. Niklewski z Poznania.
2) godzina 12,30—13,30 Organizacja gospodarstwa w dobie obecnej — profesor Dr. Schram z Poznania.
3) godzina 16,00—17,00 Uprawa roli jako czynnik potanienia produkcji — prof. Dr. Biedrzycki z Warszawy.
4) godzina 18,00—19,00 Wysiłek zorganizowanego rolnictwa w dobie kryzysu — K. Fudakowski — prezes Związku Izb i Organizacyj Rolniczych R. P. z Warszawy.

Po każdym z referatów jest przewidziana obszerna dyskusja. Zainteresowani nie będący członkami Pomorskiego Tow. Rolniczego zechcą zgłosić swój udział wpowyższych obradach w Pomorskiem Towarzystwie Rolniczem w Toruniu — ul. Sienkiewicza 12.

ZARZĄD T. R. P.

Erwertowski, instr. TRP. *Klimek,* wiceprezes

Spieszmy z pomocą powodzianom w czasie przednówku

Warszawa, w lutym 1935 r.

Zebraliśmy dotychczas dziesięć miljonów złotych gotówką i wiele ofiarami w naturze. W tem samo tylko zboże (13.000 tonn) przedstawia wartość dwu, i same tylko ziemniaki (44.000 t.) — jednego miljona złotych.

Na skutek zbiorowego i energicznego wysiłku przeprowadziliśmy zasiewy ozime na 90 proc. terenów poszkodowanych przez powódź, a ludność poszkodowana przez powódź otrzymała pomoce dla przeżywienia siebie i swego inwentarza.

Ale stoimy obecnie przed zadaniem cięższem wielokroć: wobec akcji siewnej jarej, wobec konieczności przeprowadzenia sadzenia, wobec przednówka. A nadto — co jest bodaj najważniejsze — należy poszkodowanej ludności ułatwić odbudowę budynków uszkodzonych przez powódź.

Jeśli dla tej akcji uda się skupić wysiłek społeczny, jeśli tak potrafimy załatwić potrzeby wiosenne, jak sprostaliśmy jesiennym — będziemy mogli sobie z całą Polską powiedzieć, że daliśmy radę klęsce, że jesteśmy społeczeństwem zwartem.

Bo udana akcja wiosenna — to już w znacznej mierze skierowanie życia poszkodowanych w łożysko normalnego bytu.

Skoro więc poszczególne osoby, lub instytucje nie dopełniły jeszcze zobowiązań, które powzięły, czas jest teraz najwyższy.

Wzywamy poszczególne środowiska, instytucje, związki i organizacje do przeprowadzenia lustracji tego, co z tych zobowiązań zostało dopełnione. Jest to nakaz obowiązku społecznego i karności wobec własnego środowiska.

Wzywamy prasę i wszystkich ludzi dobrej woli, aby pomogli nam dzieła dokończyć. Oschła już ziemia — osuszmy łzy!

OgólnoPolski Komitet Pomocy Ofiarom Powodzi